

Kulturális közfoglalkoztatás, avagy Csákvár Rád is vár!

A Nemzeti Művelődési Intézet (NMI) kulturális közfoglalkoztatás programjába képzőként a Lakiteleki Népfőiskolán keresztül kapcsolódtam be. A Lakiteleki Népfőiskola szellemi és egyben nagyon is kézzel fogható, számomra is jól építkező tevékenysége – amelyben immáron 15 éve veszek részt – biztos alapot adott a közösségfejlesztés, közösségépítés világában az NMI „képzők képzése” előadás sorozatának érdeklődéssel való meghallgatása mellett. Kicsit várni kellett a kezdésre, de lássuk be, nem kis „falat” volt a szervezés, úgy is fogalmazhatok, hogy bizonyos értelemben „úttörő” munkát végeztek a

szervezők. S ha belegondolunk abba, hogy a XX. század második fele hazai kulturális irányai, koncepciója nem igazán követte a nemzet társadalmi szövetének korábban szerves módon való kialakulását, akkor ezen program „nyitása”, egy egészen új módon való közösségépítésre „hangolás” valóban nagy jelentőségű, időt, energiát, kitartást kíván. A program jelentősége már a Lakiteleken lebonyolított képzés alkalmával érzékelhető volt, s szinte mindenkiben a „kötelező” feladatokkal összhangban kezdett körvonalazódni a „személyes” megközelítés módja, mert ez a fajta „kapunyitogatás” minden kötelezően előírt feladat

mellett megengedi, sőt követeli, hogy a képző személy az ügyszőz fűződő viszonyából fakadó fűtöttségével is segítse a nemes cél elérését.

Csákvárra szólított a szolgálat. Úgy voltam vele, hogy ahol majd a képzés lesz, ott körültekintve az élő kulturális intézmények sorát mindenféleképpen módot szeretnék találni azok személyes élményt nyújtó meglátogatására. Bár eléggé későn kaptam a „rajt parancsot”, de azért felderítettem a lehetőségeket, s már hétfőre, a kezdésre nagyjából körvonalazódott a „látogatások” sora, amelyet még hétfőn személyesen pontosítva véglegesítettünk. Talál-

koztam a képzésre várókkal, akik összetétele, személyes motiváltsága, meglehetősen határozott elképzelései a saját jövőjükéről csak tovább inspirált, hogy az előre megkapott igen értékes és gazdag oktatási tematika mellett az egész program „élményszerű” lebonyolítását valósítsam meg. Az első napon a nyitó teszt megírása után amolyan „lelket öntés” céllal az önismeret fontosságáról, a reális de igenis nagyobb ívű saját jövő vizionálása szükségességéről, a saját célok elérése munkájába vetett hitről és a mindenkori társak megtalálása és bizalommal való elfogadása gazdagító, segítő voltáról fogalmaztam meg gondolatokat. Ezt követően a hallgatóság mutatkozott be, ki-ki pár percen „megrajzolta” a saját portréját. Érdekes tapasztalás volt, hogy szinte megkönnyebbültek, nyíltabbá váltak ezen bemutatkozás után.

A képzés helyszíne a helyi, Floriana Könyvtár volt, ahol lehetőségünk nyílt az intézmény vezetője, Szekeresné Horváth Zsuzsanna kedvessége, személyes kalauzolása által bepillantani egy könyvtár gyakorlati világába. A következőkben a kulturális intézmények hazai világába, a közösségépítés történetébe és annak módszertanába vetettük magunkat a kiadott oktatási tematikának megfelelően, miközben a már említett könyvtárlátogatáson túl a helyben lévő Vértes Múzeumot és a Pro Vértes kezelésében lévő Geszner Házat kerestük fel. Mindkét helyszín a „bemutatásról”, az értékek konzervációjáról és munkájuk során alakult, formálódott közösségekről szólt. A Vértes Múzeumban Bodorgai Gyuláné (Erzsike) volt a vezetőnk, aki „aktív” korában tanítónő volt. Az aktivitás most is lételeme a nagy tudású, szívet melengető, gyermekszertető személyiségének, lelkületének kisugárzása gazdagította az elénk tárt ismeretanyagot. A múzeumot éppen felújították, ez persze az „ismeretátadásnak” nem szabott határt, s a munkálatok miatti áramnélküliség a gyakorlatban készítette az oktatás résztvevőit a pár órával előbb, az előadáson hallottak alkalmazására, hogy a rugalmasság és az improvizatív készség kell, hogy jellemezze a kulturális közmunkást, ezért a mobiltelefon lámpájával világították meg a félhomály nyugalmá-

A képzésen résztvevők a Csákvári Floriana Könyvtárban, a képzésnek otthont adó helyen

ba burkolózott bemutatott tárgyakat, tablókat. A Geszner Házban a térség vagyis a Vértes és környéke természeti értékeiről, természetvédelméről és a természetkímélő gazdálkodásról hallgattunk előadást Kovács Ramónától. A Pro Vértes Alapítvány több évtizedes értékmentő és egyben értéktremető munkájáról kaptunk áttekintést. A vázolt folyamat egyszerre szól a természetről, a kulturális értékek védelméről és az ezekhez tartozó oktató, nevelő munkáról, új, a közösség életét, felemelkedését szolgáló missziójáról. A természet „komplex” kezelése egyben a terület társadalma, közösségei „homogenizálását”, értő és művelő

voltát szolgálja. Mindegyik látogatás sok szálon, sok értelemben kapcsolódott az oktatás céljaihoz – nem utolsósorban az átélt élményen keresztül. A településen való „mozgásunk”-ban a képzésen résztvevő, jelenleg a helyi önkormányzatnál kulturális közmunkásként dolgozó hölgy, Veszelyoszkyné Varsányi Margit segített kedvességével, rugalmasságával és az ügyért való önzetlen tenni akarásával.

A képzés során szó esett a „fenn tartható fejlődés” és a „környezettudatosság” gondolatköreinek a közösségépítéssel való kapcsolatáról. A téma több vonatkozásban is figyelemre méltó, miszerint a különböző

közösségi programoknak, rendezvényeknek szolgálniuk kell témájukban, helyszínükben, körülményeikben a vázolt irányzatokat, a várható környezeti változások kívánta közös cselekvés elengedhetlenné teszi a kultúra, oktatás e téren való aktív szerepvállalását, végezetül a kulturális célú sikeres pályázatok tárgyában is a „zöld” gondolat pozitív hátszelet adhat. A települési könyvtárból kölcsön kaptuk betekintésre a várossá váláshoz benyújtott anyagot, amely egyfajta „ér-

téktárnak” is tekinthető. A hétfővégre mindenki kapott feladatot, egy tetszés szerinti témájú rendezvény tervezetét kell összeállítaniuk a rendezvény célja, célközönsége, eszközrendszere és lebonyolítása ütemterve vonatkozásában. Az elkészült anyagokat a képzés második hete első napján készítőik előadták, majd közösen megbeszéltük azokat. Az önálló munka mindig jóval közelebb visz a képzésen tárgyalt gondolatkörhöz, mint pusztán csak az előadások meghallgatása. A témával való ezúton kialakítható személyes viszony mélyebb ismereteket, a jövőre nézve maradandó szellemi tartalmat jelent. A képzés végén a munka világával való sikeres „kapcsolatteremtés” gyakorlati vonatkozásait jártuk körül. Az utolsó napon Csákvár polgármester asszonya, Katonáné Dr. Vengusz Beatrix volt a „vendégünk”, aki a település önkormányzati rendezvényeiről tartott érdekes, élő, gyakorlati útraválót is adó színes beszámolót.

Úgy érzem, hasznos 8 napot töltöttünk együtt, az NMI kiadott képzési anyagán túl több alkalommal élményszerűen tudunk bepillantani a település kulturális életébe és a „közösségépítés” terén sikerült a képzésen résztvevőkkel egy új, a későbbiekben is egymással kapcsolatot tartó közösséget formálni. A képzés során családias légkör alakult ki, amelyet a csapattársak által hozott saját készítésű sütemények és a végén meglepetésként feltalált saját készítésű Dobos torta (Hungarikum) édesített meg. A csapattól ajándékba kapott helyi fazekas termék, a „Csali kancsó”, meg egyéb finomságok és a szép, közösen megélt pillanatok szeretettel megőrződnek. A program egésze hű volt azokhoz a Csákváron megvalósult, a közösség építő erejét bizonyító múltbéli történésekhez, mint az 1929-ben a „földműves ifjak” által életre hívott Hány János (Kodály Zoltán örökbecsű műve) előadás – amelyet akkor élőben közvetített a Magyar Rádió és a BBC! –, vagy mint a több évtizedes,

Loksa Gábor és Csákvári Floriana Könyvtár vezetője, Szekeresné Horváth Zsuzsanna

Loksa Gábor az egyik képzésen résztvevő helyi segítővel, Veszelszky Margittal

a természetvédelemből kiindult és mára már a közösség felemelkedését szolgáló Pro Vértes Alapítvány munkája. A „nívót” ezek adják, ezt „csak” megugrani kevés, ehhez hozzá kell tennünk – közösen.

A templom Csákvár központjában áll

LOKSA GÁBOR meteorológus (ELTE), környezetvédelmi szakmérnök (GATE), a Szent István Egyetemen való oktatói és kutató munkája mellett rendszeresen kapcsolódik be a Lakiteleki Népfőiskola munkájába, több Kollégium (Tisza, Tanya, Kossuth) aktív szervezője és résztvevője. Negyed százada szervez tudományos ismeretterjesztő előadásokat, programokat, jelenleg egy országos tanár-továbbképzési programon dolgozik.